

RAADSINFORMATIEBRIEF

	Nummer griffie	:
	Zaaknummer	: 266660
Van	: College van burgemeester en wethouders	
Aan	: de leden van de gemeenteraad	
Onderwerp	: Invulling Mauritshuis als bezoekerscentrum	

Verantwoordelijke portefeuillehouder: A.M.J. Dingemans
--

Inleiding

In 2016 heeft de raad ingestemd met de ambitie om van het Mauritshuis een bezoekerscentrum Zuiderwaterlinie en Stelling van Willemstad te maken. In juni 2019 heeft de raad hier budget voor beschikbaar gesteld. Sindsdien is de aanbesteding voorbereid en doorlopen en is de opdracht gegund aan Bruns B.V. uit Bergeijk. We willen u met deze brief informeren over status van de voorbereiding en uitvoering van het project.

Belang

Door het Mauritshuis in te richten als bezoekerscentrum verwachten we dat het bezoekersaantal flink stijgt waardoor het rendement van het Mauritshuis ook stijgt. Daarnaast worden de exposities zo ingericht dat vaak naar buiten wordt verwezen. Hierdoor wordt de bezoeker verleid de Stelling van Willemstad zelf te gaan ontdekken.

Thematische indeling per ruimte

In het vernieuwde Mauritshuis worden verschillende verhalen verteld: van het huis zelf, van Willemstad, de Stelling van Willemstad en van de Zuiderwaterlinie. Ook wordt er in de tentoonstelling verwezen naar locaties in de omgeving die betrekking hebben op deze historische verhalen. Naar de zichtbare en tastbare herinneringen aan de lokale geschiedenis: van vestingwal tot fort van stuwen tot sluisjes, van kerk, kruithuis tot café. Het Mauritshuis brengt deze gestolde geschiedenis tot leven. De verhalen worden ondergebracht in drie overkoepelende thema's: Oranje en Spanje, Land en Water en Oorlog en Vrede. Elke ruimte krijgt een eigen thema. Vanuit het hoofdthema wordt dieper ingegaan op een of meer van de hierboven genoemde verhalen. Daarbij wordt de tentoonstelling min of meer chronologisch-thematisch opgezet, zodat er ook een gevoel voor de ontwikkeling in de tijd ontstaat. Aanvullend is het thema Leven en Werk (Minnaar en Onderhandelaar) over Prins Maurits, die hierbij als oprichter en bewoner van het huis centraal staat.

Indeling thema's en verhalen per ruimte:

Hal: Ontvangst en Introductie

De monumentale hal wordt zoveel als mogelijk in haar waarde gelaten. Het wordt een multifunctionele ruimte, die een warme ontvangst moet bieden aan de individuele bezoeker en tijdens een huwelijk tijdelijk grote groepen moet kunnen herbergen. De hal is de centrale plek in het gebouw waar de bezoeker wordt ontvangen en de weg wordt gewezen, maar waar ook zelf al van alles te ontdekken valt. Het is het startpunt van een bezoek aan het gebouw én van een bezoek aan de omgeving. Links van de entree is inmiddels een informatiebalie geplaatst, waar de bezoeker bij binnenkomst welkom wordt geheten. Hier kunnen bezoekers informatie opvragen over activiteiten in de omgeving en over de presentatie in het Mauritshuis. Ze krijgen tips, foldertjes en plattegronden en worden de weg gewezen in het pand. Rechts van de ingang, tegenover de ontvangstbalie, is een 'verkooppeiland' geplaatst waar plek is voor publicaties over Willemstad en omgeving en mogelijk aanvullende 'toeristische' producten of souvenirs. De hoogtepunten van de toeristische bezienswaardigheden en activiteiten worden verderop in de hal extra uitgelicht op een interactieve informatiewand.

Midden in de hal wordt een modern, iconisch en groots gebaar gemaakt: een eigentijds standbeeld van Prins Maurits van modern en duurzaam materiaal. Als oprichter en bewoner van het gebouw heet hij de bezoeker welkom in zijn huis en vertelt wat de bezoeker te wachten staat (audio). Hij verwijst naar de tentoonstelling in de verschillende kamers én naar de (informatie over) bezienswaardigheden in de omgeving. Bij de informatiewand geeft een hoofdpersoon uit de tentoonstelling (een inwonster van Willemstad) in audio informatie over bezienswaardigheden in de omgeving en verwijst naar thema's in de tentoonstelling. Bij huwelijken of andere ontvangsten kan de projectie worden uitgezet.

De ontmoeting met Prins Maurits en de inwonster van Willemstad vormt de opmaat van ontmoetingen met historische en fictieve personages in de verschillende kamers van het huis. Samen vertellen ze het verhaal van het Mauritshuis, (de Stelling van) Willemstad en de Zuiderwaterlinie. In de tentoonstelling wordt vervolgens waar mogelijk verwezen naar plekken in de omgeving waar de verhalen betrekking op hebben. Zo worden de toeristische informatiefunctie en de museale functie door het hele gebouw geïntegreerd.

Afbeelding 1 : impressie inrichting hal

Burgemeesterskamer

In de Burgemeesterskamer loopt de 'ontvangstfunctie' deels door. Centraal is een grote leestafel gepositioneerd met inrijke exemplaren van relevante boeken en toeristische folders en een koffiehoek. De bezoeker kan zich rustig informeren voordat hij de omgeving gaat verkennen of zich verdiepen in een bepaald onderwerp. Bezoekers voor de Canonkamer kunnen op een grote bank wachten tot dat de nieuwe film in de Canonkamer zal starten. De ruimte is tevens geschikt voor groepsontvangst en te gebruiken als vergaderruimte. Voor bewoners van Willemstad biedt het ook een informele plek om elkaar te ontmoeten. Mocht de ruimte tijdens openingsuren worden gebruikt als vergaderruimte, dan zouden de bezoekers voor de Canonkamer via de andere deur naar binnen kunnen.

Afbeelding 2 : impressie inrichting Burgemeesterskamer

Canonkamer: multimediale introductie

In de Canonkamer beleeft de bezoeker de militaire geschiedenis van Willemstad in vogelvlucht. De presentatie vormt een introductie op de tentoonstelling in de overige ruimtes.

Secretariëkamer: Oranje en Spanje

De secretariëkamer is opgedeeld in 2 delen. In het eerste deel wordt het verhaal verteld van de vesting van Willemstad. De bezoeker komt te weten wat de relatie van Willemstad is met 'Oranje en Spanje', wanneer de vesting is gebouwd, door wie en waarom, hoe de vesting eruitziet en wat haar functie is.

In het midden van de ruimte staat een grote multimediale 'vergadertafel' in de vorm van de oude vesting met vijf bastions. Aan de tafel wordt door vijf personen gediscussieerd over het al dan niet verstevigen van de vesting. De bezoeker krijgt het verhaal vanuit verschillende perspectieven te horen: door Prins Maurits, vestingbouwer, een Spaanse soldaat, een inwonster van Willemstad en een boer. De bezoeker neemt plaats aan de vergadertafel en wordt zo deelgenoot van de discussie. Op elke hoek staat een beeldje van een personage. Tijdens de discussie wordt op de 'vergadertafel' een animatie geprojecteerd, die het verhaal van de sprekers ondersteunt.

De twee Secretariëkamers worden gescheiden door een wand. In de scheidingswand is een interactieve 'tekentafel' (ingebouwd groot touchscherm) geplaatst waar de bezoeker spelenderwijs meer te weten komt over de verschillende onderdelen van een vesting en hun functie. Er verschijnt bijvoorbeeld een 3d-model van de vesting, dat de bezoeker zelf uit elkaar kan halen en in elkaar kan zetten. En wat zo mooi is: de plekken zijn nog steeds te bekijken.

Aan de wand wordt door middel van (reproducties van) prenten, kaarten en foto's stilgestaan bij belangrijke periodes uit de geschiedenis van de vesting/stelling als verdedigingswerk. Waar mogelijk wordt verwezen naar bezienswaardigheden in de omgeving.

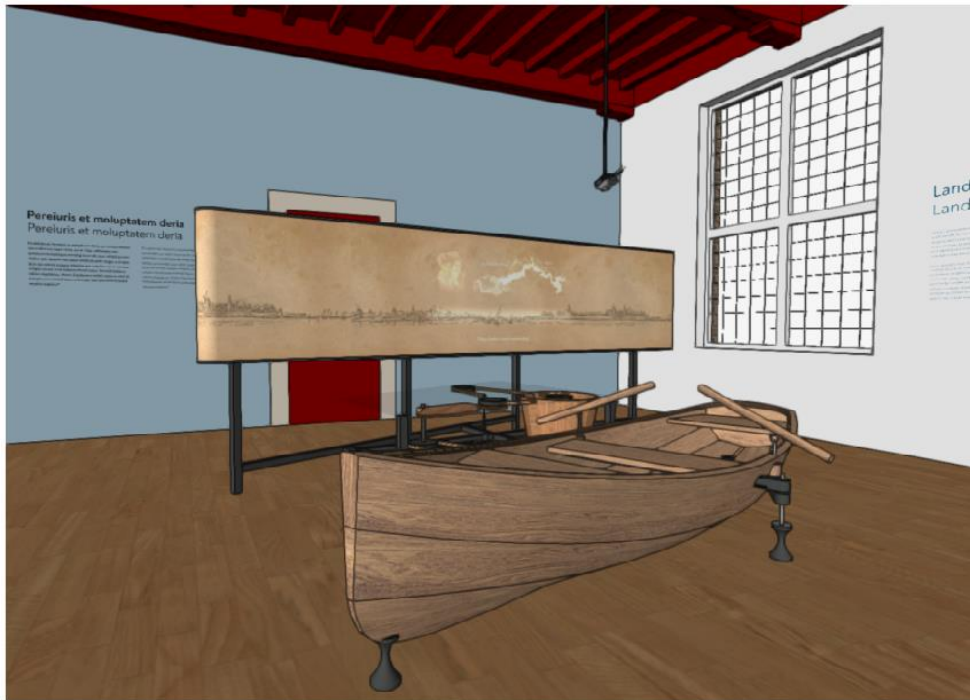
Afbeelding 3 : impressie inrichting Secretarie

Aan de andere zijde van de interactieve wand staat de Zuiderwaterlinie centraal. Het hoofdthema in deze ruimte is Land en Water. Hier gaat het over de band van Nederland met het water en over de rol die water kan spelen bij de verdediging tegen een vijand. Er wordt ingegaan op het ontstaan van de Zuiderwaterlinie, de werking van de linie (inundatie) en de rol van de linie in de geschiedenis.

In het midden van de ruimte staat een roeiboot waarin bezoekers kunnen plaatsnemen om samen met Menno van Coehoorn op inspectiereis langs de belangrijkste vestingsteden in het zuiden te varen. In de boot gebeurt iets magisch: wanneer je gaat roeien trekt langzaam het polderlandschap voorbij met het aanzicht van de steden van de linie, o.a. Bergen op Zoom, Willemstad en Den Bosch. Bij sommige plekken doet Menno van Coehoorn in een animatie verslag van zijn bevindingen.

In de scheidingswand is ook aan de zijde van de roeiboot een touchscreen ingebouwd. Hierop kan een interactief inundatiespel gespeeld worden. Spelenderwijs leer je hoe de verdediging door middel van water werkt en wat de voor- en nadelen zijn. De bezoeker wordt voor dilemma's geplaatst en moet strategische beslissingen nemen: wel of niet de sluis openzetten, waar moeten de versterkingen worden geplaatst? Pas op de boer heeft de sluis kapot gemaakt, wat nu? Door de juiste beslissingen te nemen, kun je de vijand weren.

Aan de wand wordt aan de hand van een tijdlijn van schilderijen, prenten en tekeningen een overzicht gegeven van de belangrijke momenten uit de geschiedenis van de Zuiderwaterlinie.

Afbeelding 4 : impressie inrichting Secretarie

Vanuit de secretariëkamer treedt de bezoeker een klein kabinet binnen. In het belevingskabinet is een special gemaakt over de Watersnoodramp. De bezoeker beleeft de bange uren in de nacht van 31 januari op 1 februari. Verteller is burgermeester van Willemstad, Cor van der Hooft, die manhaftig heeft opgetreden en zijn burgers tijdig in veiligheid heeft gebracht. De bezoeker wordt meegenomen in zijn verhaal. Op de wand worden historische foto en filmbeelden geprojecteerd waarmee deze gebeurtenis herbeleefd kan worden.

Gouverneurskamer: Oorlog en Vrede

In deze kamer gaat het over de geschiedenis en het gebruik van het Mauritshuis na de dood van Prins Maurits in de context van het overkoepelende thema Oorlog en Vrede met de focus op twee belangrijke periodes en functies: Het Mauritshuis als Gouvernement tijdens het Beleg van Willemstad in 1793 en als kazerne/militair hospitaal tijdens de Eerste Wereldoorlog .

De ruimte wordt hiertoe visueel in tweeën gedeeld, maar blijft wel één geheel. De linkerkant wordt ingericht als gouverneurskamer, de rechterkant als kazerne/militair hospitaal. De onderdelen lopen letterlijk in elkaar over: de klassieke kast van de gouverneur in de lockerkast van de kazerne, en het bureau van de gouverneur in de schragentafel van het militair hospitaal. Inhoudelijk worden de belevingen en verhalen gespiegeld aan elkaar.

Gouverneur baron Van Boetzelaer staat voor het raam (groot scherm met silhouet). Het is februari 1793. Het Franse leger staat voor de stadspoort en vraagt om overgave. Wat moet hij doen? Van Boetzelaer maakt de bezoeker deelgenoot van de situatie. Op het scherm wordt in een AV-beleving het uitzicht van de vensters gecombineerd met de geschiedenis. Op het bureau (kaart en dagboek gouverneur) en aan de wand (tijdlijn) komt informatie die verder gaat waar de beleving stopt.

Afbeelding 5 : impressie inrichting Gouverneurskamer

Het andere deel van de ruimte is ingericht als kazerne/militair hospitaal ten tijde van de Eerste Wereldoorlog. Met een ziekenhuisbed, britsen, tafel, lockerkastkast, enz. wordt de juiste sfeer opgeroepen. De bezoeker maakt kennis met een inwonster van Willemstad, die tijdens de Eerste Wereldoorlog soldaten verzorgt in het Mauritshuis. Aan tafel schrijft ze in haar dagboek. In audio hoort de bezoeker haar persoonlijke overpeinzingen en ontboezemingen. Aan de wand foto's van Willemstad tijdens WOI. I

In de verschillende kluisjes in de lockerkast liggen persoonlijke spullen van soldaten, Hier worden een paar authentieke verhalen verteld over soldaten die om en in Willemstad gelegerd waren tijdens de Eerste Wereldoorlog. Wat zijn hun ervaringen? Over wachtlopen, verveling, verlof, verschansingen bouwen, etc.

Afbeelding 6 : impressie inrichting Gouverneurskamer

Raadzaal: Leven en Werk (Minnaar en Onderhandelaar)

De Raadzaal wordt gebruikt voor trouwerijen en verhuurd voor vergaderingen. De presentatie in de raadzaal sluiten aan bij deze functies, door hier het levensverhaal van Prins Maurits, te schetsen met aandacht voor zijn liefdesleven en zijn kwaliteiten als militair strateeg.

Prins Maurits vertelt de bezoeker in audio over zijn liefdesleven. Hij hoopt nog steeds een vrouw tegen te komen die hem meer voordeel oplevert. De ramen van de raadzaal worden voorzien van rolgordijnen waarop het leven van Maurits in portretvorm is afgebeeld. Wanneer de zaal toegankelijk is voor het publiek hangen de gordijnen naar beneden. Als de zaal in gebruik is als trouw- of vergaderlocatie kunnen de rolgordijnen worden opgehaald.

Afbeelding 7 : impressie inrichting Raadzaal

Oranjekamer

De Oranjekamer wordt ingericht voor tijdelijke tentoonstellingen waarbij per periode een passend thema gekozen kan worden. De eerste tijdelijke tentoonstelling zal in het kader staan van het jubileum van voetbalvereniging Kogelvangers uit Willemstad.

Heemkundekring

Bij de uitwerking van het ontwerp heeft de Heemkundekring een actieve bijdrage geleverd.

Planning

De inrichting wordt momenteel door Bruns geproduceerd. Medio mei zal gestart worden met de inrichting waarna het geheel eind juni gereed zal zijn.

Nog vragen?

Wij vertrouwen er op dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd. Heeft u na deze toelichting toch nog vragen, dan horen we dat graag van u.

Bijlagen:

Geen

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

ir. J.C. Slagboom

J.P.M. Klijs